

ZGODNJA DANICA. KATOLIŠK CERKVEN LIST.

"Danica" izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četrlet 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četrlet 1 gl., ako zadene na ta dan praznik, izide "Danica" dan poprej.

Točaj XLI.

V Ljubljani, 3. vel. serpana 1888.

List 31.

Katekizem.

IV.

(Konec)

Nauk katekizmov je za vse ljudi — pa je tudi za vse čase ravno tisti. Pred osemnajst sto leti je spregovoril Zveličar besedo: pojdite po vsem svetu in učite vse narode, oznanujte evangelij vsem stvarjem, ki so pod nebom (Mark. 16). To povelje se sverševali duhovni — in evangelijski glas se je razširil po celem svetu. Takrat je jel zvirati mali studenec, ki pa je vedno rastel in rastel ter je narastel v mogočno reko, in ta je poplavlila vesoljni svet. Ta reka ima svoj tok skozi vse čase. Poprijeli so se nauka našega že koj po Kristusovi smerti; število duhovnov je rastlo, z njimi pa se je širila sv. vera in ohranjevala ter se je ohranila do danes. — Pa duhovni bodo ohranili s pomočjo božjo ta nauk tudi v prihodnje ter spolnovali naročilo svojega Začetnika. Na tem mestu bom pa izrekel prošnjo.

Če duhovni še tako skerbno učé nebeško besedo, če jo mladini sto- in stokrat priporočajo, v šoli in cerkvi; vendar je ves trud zastonj, če ne pomagajo duhovnom tudi stariši in odgojitelji.

Zato kličem starišem: dajajte otroke v poštene šole in pazite na to, če se otroci učé kerščanskega nauka. Kerščanski nauk mora biti v šoli prvi in na prvem mestu; druge predmete človek lahko pogreši, kerščanskega nauka ne. Ni dosti, da otroke samo v šolo pošiljate, ponavljajte z otroci katekizem domá, izprašujte jih, da izveste, če otroci tudi razumejo, česar so se učili; naj vas nikar ne bode sram kaj takega storiti; prvič ste to dolžni in drugič bo tudi vam samim prišlo prav. Spomnite se besed Kristusovih: če se ne spreobrneta in niste kakor otroci, ne boste šli v nebesa.

Da, kerščanski stariši, učite svoje otroke kerščanskega nauka in podpirajte duhovne pri njihovem trudu, to vam bodi največja skerb, naj že živite v tem ali onem stanu! Kerščanske matere, vam posebno je izročil Bog izgojo vaših otrok; ko svoje otroke še pestujete in ti začnejo malo zunanje reči spoznavati, jim kažite velikrat na podobo križanega Jezusa in podobo Marijino. Komaj začno perve besede izgovarjati, jih učite molitve „očenaš“, imena Jezus in Marija itd. Pripovedujte mu od Jezusa, od nebeškega Očeta, od Marije itd., da se

tako še v malem otroku zaseje seme pobožnega življenja. Tak otrok, ko odraste v moža in ženo, ne bo pozabil Boga; če pa zajde na napčno pot in se udá strastim, se vendar spomni rad mladih lét, ko je tako rad imel ljubega Boga, in ravno ta spomin ga velikrat pripelje zopet na pravo pot.

Kerščanski stariši! ko se na večer mrači in se vi trudni vračate s polja in svojih delavnic, zbirajte sinove in hčere ter pošle krog hišne mize ter jim bodite domači duhovni, t. j. učite jih tako ljubiti Boga in lepo živeti, kot so učili svojo družino pradedi naši, Slovenci minolih stoletij. Takrat so se naučili kerščanskega nauka in poštenega nauka doma pri stariših. To je tudi sedaj vaša dolžnost. Na večer tedaj zberite družino ter pred podobo križanega Sinú Božjega, ki nam daje um in modrost — odprite katekizem, sprašujte in razlagajte njegove nauke! Kako lepi bodo taki večeri! Oddihnili se boste od dnevnega truda in po noči mirneje počivali; na jutro pa se boste veseli zbudili in radi šli na delo. Podpirajte duhovne v njih trudu, in vzbujajte v otrocih veselje do kerščanskega nauka. Blagor vam, če ste tako sami pravi apostoli v svojih družinah — obilno plačilo ne izostane. „Kedor to stori in uči, pravi Kristus, bo velik imenovan v nebeškem kraljestvu.“ (Mat.)

Sedanje ljudstvo je hudobno, poštenost je tako redka; ljudje žaliyo Boga in se tirajo v večno pogubo; — Bog daj, da bi vzrastel drug rod, ki bi bil srečnejši in bogaboječnejši kot je sedanjí. Katekizem naj postane priljubljena knjiga mladim in odraslim. Učite se nauka kerščanskega prav pridno, vi otroci, da dobro spoznate voljo božjo in božje postave. To vam bo v dušno izveščanje in v tolažbo. Pa tudi vi odrasli ponavljajte katekizem, da ne pozabite, kar ste se naučili, da lahko tudi druge učite. Ko so sv. Terezijo vprašale nune, ktere bukve naj beró, jim je podala katekizem, rekoč: To je knjiga, ki naj jo beró moje hčere noč in dan, kajti ona ohrani v sebi postavu Gospodovo.

Poslušajte tudi vi, „Daničini“ bralci, ta nasvet, imejte radi sami katekizem in ga priporočajte drugim. Ko bi ljudje ta nasvet si vzeli k sercu in po kerščanskem nauku tudi živeli, bi se spolnila beseda psalmistova: „Prišlo bode ludstvo, ki bo častilo Gospoda.“ (Ps. 21.) — Knjižica „Ali znaš?“ je majčkna pa veliko obsega!

Don Bosko.

Opis njegovega življenja in delovanja.

(Dalje.)

XX. Don Bosko — goreč častilec Marije Device.

Opisovali smo dozdaj le zunanje življenje in delovanje Boskovo. Ali vsak človek ima dvojno lice: zunanje in notranje. Le preradi sodimo ljudi po tem, kar pri njih vidimo in od njih slišimo. Taka sodba je naravna, da-si nevarna, ker večkrat zaradi malenkosti, ki nas posebej bodejo v oči, obsodimo ves značaj, akoravno je dotični človek morda prav blaga duša.

Ni se bati, da bi se zmotili pri Bosku. A fructibus cognoscetis eos — po sadu jih bote spoznali — je učil naš Gospod. In če sodimo Boska po sadu, kterega je obrodil — po njegovih delih: jasno nam je nakrat, kakova je bila njegova duša, njegove notranje lastnosti. Iz serca prihajajo vse slabe misli — kakor pravi sv. pismo; — pa iz serca prihajajo tudi dobre misli in le iz blazega serca so zamogla prihajati tako blaga dela, kakoršna je zverševal Don-Bosko.

Tudi njegovo sercé je ogledalo pobožnosti, ponižnosti; tudi njegovo zasebno življenje živ izgled vestnega duhovna!

Središče njegovih duhovnih vaj; pa bilo je goreče češčenje bl. D. Marije.

Odkar so leta 1571 kristjani pri Lepantu tako srečno premagali kervoločne Turke, so imeli verniki posebno zaupanje do Marije, „Pomočnice kristjanov.“ Pripisovali so to zmago priprošnji Matere Božje. Papež Pij V pridajal so litanijam dostavek: Marija, pomoč kristjanov!

Ko se je pa ob času francoske revolucije Marijina pomoč tako očitno razodevala, postavili so Pij VII nji v čast god „Marije Pomočnice.“ Izvolil si je v ta namen dan 24. maja — ravno tisti dan, ko se je iz pregnanstva povernil nazaj v Rim.

Češčenje „Marije Pomočnice“ se je razširilo zlasti po Laškem. Tudi mesto Torin ni zaostajalo za drugimi laškimi mesti.

Da bi to češčenje Matere Božje v Torinu še bolj oživil, sklene Bosko v valdoškem predmestju zidati novo cerkev nebeški Kraljici.

Prave, dovelj velike cerkve v tem predmestju dozdaj ni bilo. Kapelica v oratoriji sv. Frančiška je bila veliko premajhna, da bi zadostovala vsem vernikom.

Ali v začetku je še Boska navdajala neka bojazen. Bal se je stroškov. Toda oserčil se je, ko so mu papež Pij IX, kadar so zvedeli o njegovi nameri, poslali takoj 500 fran. za novo cerkev. Rekli so, da bo Mati Božja potem gotovo še z radodarnejšo roko vsipala blagoslov svoj na Boskovo hišo.

Bosko se pogumno loti dela. Tik svojega oratorija nakupi primeren prostor za zidanje. Dne 27. aprila 1865 vložen je bil temeljni kamen.

Ko so delavci pričeli delo, imel je Bosko samo 50 centimov. Denar, kterega so mu poslali papež, se je bil že porabil za nakup zemljišča. Nekteri meščani so bili sicer obljubili malih doneskov, ali ta pomoč je poznej iz raznih — opravičenih in neopravičenih — vzrokov izostala. Brezdvomno se je tako zgodilo, da se je poznej roka Marijina tem bolj očitno skazala. Nebeška srednica je sama pomagala Bosku iz zadrege, kakor bi hotela naznaniti, da si noče pridobiti samo serc, ki bodo njo častili, — ampak tudi lepo cerkev, v kateri bodo častili njenega Sina.

Minulo je 14 dni. Dolga pri delavcih je že imel Bosko 1000 frankov. Bil je v zadregi.

Tu se spomni, da je neki gospej nasvetoval, naj opravlja devetdnevnic v čast Mariji pomočnici. Bila je nevarno bolna. Obljubila je, da bode dala nekaj miloščine, če bo zopet ozdravela.

Bosko gre k nji. Bolezen ni odjenjala. Že skoz tri mesce jo je mučila merzlica, davil jo je kašelj — vedno manj je bilo upanja, da bi se obrnilo na bolje.

„O!“ rekla je Bosku, „kako rada bi molila, kar bi le mogla, in hotela bi kaj darovati, da bi mi le nekoliko odleglo. Da bi šla vsaj iz postelje, da bi mogla po sobi hoditi!“

— „Bote storili, kar vam naročim?“ zapraša Bosko.

— „Bom! Gotovo bom!“

— „Pričnite tedaj berž devetdnevnic k Materi Božji!“

— „Kaj naj molim?“

— Skoz devet dni molite vsak dan tri očenaše, češčena Marije, čast bodi O. S. sv. D. in Češčena bodi Kraljica. —

— „Vse bom storila. Ali še kaj družega?“

— „Če hočete, in če vam bo boljše, obljubite, da bote dali nekaj za novo valdoško cerkev Matere Božje.“

— „Da, da! Če bom le toliko boljše v teh osmih dneh, da bom vstala, pa bom nekaj dala!“

Ta obljuba je bila Bosku za zdaj edina tolažba.

Preteklo je osem dni. Bosko se podá k bolni gospej. Tesno mu je bilo pri sercu in težko je pričakoval, da bi izvedel, kako je z bolnico.

Dekla mu pride zopet odprti duri. Vsa vesela mu zakliče: „Gospa je že zdrava!“ Vže dvakrat je bila v cerkvi, da se je Bogu zahvalila.

Gospa je bila v resnici radostna. „Gospod! zdrava sem — je rekla — zdrava! Sem že bila pri Materi Božji, da sem se ji zahvalila za to milost. Tukaj je dar, katerega sem obljubila; prvi je, pa zadnji gotovo ne bode.“ Izgovorivši te besede, zročila je Bosku majhen zavitek.

Prišedši domu je našel v njem 50 zlatih napoleonov.

Da-si Bosko ni hotel o tem nikjer govoriti, šla je ta novica vendar bliskoma od hiše do hiše. In verniki, ki so bili v britkostih, so oserčeni po tem dogodku jeli z velikim zaupanjem opravljati devetdnevnic v čast Mariji pomočnici.

Marija je imela milostno oko do ubožih zemljanov. Veliko bolnikov se je ozdravilo na njeno priprošnjo. Slava Marijina pa se je razglasila po Torinu, Milanu, Florenci, Rimu, Parizu, Londonu in Berlinu, ker nihče se ni zastoj obračal do svoje nebeške Matere.

V zahvalo pa so od vseh strani prihajali darovi za njeno cerkev v Valdoku.

Akoravno je bilo zidanje velikanško, vendar niti enega darovanja ni bilo treba za krasni hram Božji. Vselej je prišla pomoč o pravem času, včasih na čuden način in od strani, od koder je nihče ni pričakoval.

Vsa zgradba veljala je čez 1 milijon frankov. In iz natančnih zapisnikov se posname, da od tega denarja je bilo 850.000 frankov darovanih — v zahvalo od tacihi ljudi, ki so klicali Marijo na pomoč in so bili uslišani.

Ali ni to zopet nov dokaz, kako dobra mati nam je Marija? Ali nas to ne opominja, da se vsikdar z zaupanjem zatekamo k svoji nebeški Kraljici?

Zato je imel Bosko navado, da je bolnikom vedno svetoval, da opravljajo devetdnevnic. Kolikorkrat je bil v zadregi, molil je s svojimi otročki k Mariji. S tem

orožjem si je upal Bosko vse premagati. Po teh svojih molitvah je večkrat najtërša serca omečil in najtërdovratnejše grešnike privedel na pot spreobrnjenja.

Tri leta se je cerkev zidala. Bila je posvečena l. 1868. Svečanosti bile so velike, ljudstva mnogo; trumoma so prihajali verniki, da počastë kraj, kjer je Marijina roka tako dobrohotna. Vse cerkveno posodje in mašna oblačila darovali so dobrotniki. Razne podobe in olepšave na cerzvenih stenah — obešene tje kaj v zahvalo za ušlišane prošnje — te olepšave pričajo, da še zdaj kliče Marija nam vsem: Ako je kdo slaboten kakor otrok, naj pride k meni! (Preg. 9. 4)

Nova valdoška cerkev je bila v resnici delo Marijino. Da ni ona bila tako usmiljena do vernikov, ki so se obračali do nje, ne bi se oglasilo toliko dobrotnikov, ki so s takim veseljem donašali darov za novi hram Božji.

Zato je rekel Bosko o posvečenju: „Ta hram si je zidala Marija sama!“

(Dalje nasl.)

Nektere besede o narodni stvari.

Narodna stvar je sicer pravična; kliče namreč narode k zavednosti in omiki, k svobodi in pravici, in je zlasti značaj našega veka, naše dobe. Toda prenapetost narodne ideje je pa grozno nevarna. Znano je, da ogenj in voda sta človeku velika dobrota, dokler služita, ali gorjé ljudem, kader gospodarita in meje prestopita; blago in posestvo pokončata, tudi človeku samemu ne prizaneseta. Tudi narodnost, sicer opravičena sama na sebi, utegne prestopiti meje pravice in ljubezni in potem napravi veči škodo, kakor ogenj in povodenj, postane prava šiba božja za narode. Ona utegne obuditi fanatizem in naj hujše strasti; podkuri sovraštvo med narodi in osebami, razdere vse druge socijalne vezi, podkoplje mir in pravico, zbudi poboje, punte in vojske z vsimi svojimi groznimi nasledki.

Silo veliko hudega je že storila in žuga še storiti. Kdor ni slep, mora to videti, ako se ozre danes v našem cesarstvu na Češko in Ogersko. Koliko krivice se zgodi, koliko dobrega zatara, in le zato, ker nočejo mere poznati in se pravih sredstev poslužiti. In ako bo strast še dalje kermilo vodila, ali bo mogla prenašati to naša Avstrija?

Ako se pa ozremo v pretekla desetletja, ali prenapeta narodna ideja ni ravno Avstriji vzročila dveh nesrečnih vojsk, ktere ste ji uzeli dve naj lepši deželi, stali toliko tisoč ljudi in toliko milijonov denarja, da ne govorimo o potokih preliti solzá in o morji neizrečenih rév in nadlog. — Ako dalje pogledamo žalostni neznosljivi stan av. Očeta in splon Rimske stolice, ki je skala in mati vesoljne Cerkve: ali ni prvi in poglavitni vzrok tega bogokletnega ropá ravno prisiljena narodna ideja, ktera je s tolikimi krivicami skovala tisto novo edino (?) Italijo. Ako poslednjič vprašamo po prvem vzroku in nositelji te nevarne narodnostne ideje in njene obožavanja, je obče znano, da je njen začetek v družbi od Cerkve večkrat oistro obsojeni, v zakletem prostomavtarstvu, in njegovi kolovodji, Napoleon, Kavour, Garibaldi e tutti quanti, so s tem načelstvom podkurili polovico nesrečne Evrope, ki že toliko let stoka pod to móro, ter se ne more vpokojiti, dokler se ne otrese napčnih principov, in se ne poprime večnih kerščanskih načel.

Katoliška Cerkve namreč ne pozná razločka med narodi; vse objema z enako ljubeznijo, vsem oznanuje

iste resnice in deli enake milosti. Ona je neposrednje božja vstanova v blagor in zveličanje vsim narodom in mora doslednje zavreči obožavanje narodnostne ideje, ktero bi tiralo narode spet na pagansko stališče, po katerem je država in narodnost najviši smoter. Vernemu kristijanu je osební, nadsvetní Bog edini poslednji smoter, vse drugo, tudi narodnost, mu je le sredstvo in pomoček za poslednji poklic.

V dokaz te obče znane resnice se smemo sklicevati tudi na naša dva blagovestnika Cirila in Metoda, na katera se navadno sklicujejo naši narodnjaki razne verste. Bila sta, kakor že imeni kaže, gerškega naroda, ko bi bila ona dva v modernem pomenu narodnost obožavala, bi pač ne bila nikoli zapustila svojega naroda; še menj pa se žertvovala za njima sicer znani, vendar ptuji slovanski narod. Poprijela sta se slovanskega jezika, po gerški abecedi skovala potrebne čerke, predstavljala sv. pismo i. d., ker jima je bil jezik potreben pomoček za oznanovanje sv. vere in čerke tudi za drugo omiko, sicer jima je bila edino le vera poglavitni smoter. Tudi naši misijonarji po Ameriki se učé angleškega ali tudi indijanskega jezika, da morejo tamošnjim narodom oznanovati sv. vero; ne poznajo pa obožavanja teh jezikov, ki so jim le potrebno sredstvo za viši cilj: vero in omiko. Tudi družih zgledov, prešnjih in novejših časov, bi zamogli navesti in sicer svetih ter učenih mož, kteri vsi neposrednje ali posreduje terdijo te obče znane nespremenljive razmere med vero in narodnostjo; pa zašli bi predaleč in mogli bi pisati vso zgodovino, zlasti poslednjih štirideset let, ako bi hotli na vse strani pojasniti solčno in senčno stran narodnostne ideje in njenega blagega in škodljivega vpljiva. Sploh tudi tu veljá: in medio veritas et virtus.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Tergovska učilna Ljubljanska. Mladenska odgoja.) Ker se mnogo poroča o ljubljanskih učilnicah, bode morebiti marsikoga mikalo slišati tudi kaj o g. Mahrovi tergovski učilni. Le-ta je v tem mestu od l. 1834. Vstanovil jo je g. Jakob Fr. Mahr, in prevzel jo po njegovi smerti 1845 njegov sin Ferdinand. Do današnje dobe je imela 8,396 učencev. Leči se v skupno in privatno tergovsko šolo. Imela je to leto 20 učiteljev za razne tvarine. Verouk sta učila: preč. g. profesor Fr. Lampe v laškem in čast. g. Jož. Erker v nemškem jeziku. G. Štef. Polić je učil nemščino s serbskim in nemškim podukom, in pa slovenščino.

Skupna (gremijalna) tergovska šola ima verhu pripravljenega tečaja še 3 letnike; toda za kerščanski nauk pride le ena sama ura na mesec, kar je očitno premalo za tako mladino, ki je že po svojem stanu rada nekako bolj posvetna.

V dveh tečajih privatne tergovske šole dobí veroznanstvo po eno uro na teden, slovenščina kot radovoljna tvarina samo v prvem oddelku po 2 uri na teden. Družih tvarin je skor brez števila (odveč menda celo poduk v plesu, kar tako zna vsako kr—šče). Učencev v vsih oddelkih je bilo to leto 213; med letom jih je odstopilo 14, 1 je bil izločen, ter jih je ostalo 86 ob koncu leta. V skupni šoli jih je bilo v 3 razredih 101, v privatni pa v 2 razredih 112. Po veri je bilo 178 katoličanov, 24 gerkov, 8 judov, 3 protestantje. Po domovini 104 Kranjci, 15 Štajercev, 19 Primorcev in Istercev, 11 Hervatov in Slavoncev, 8 Korošcev, 7 Dalmatincev, 5 Ogrov, 4 Spodnje-avstrijanci, 3 Tirolci, 2

Čeha, 15 Serbov, 14 Italijanov, 2 iz Grecije, po 1 Moravec, Bošnjak, Hercegovac in Turk.

Kar tiče katoliške mladence, mora se gosp. Ferd. Mahru priznati in dati čast, da skerbí za lepi red, ter mladenci prejemajo ss. zakramente, imajo poduk v sv. veri, in da hodijo redno k Božji službi in se čedno obnašajo; samo to je zelo škoda da nimajo tudi pridige ali ekshorte, kakoršna bi jim bila silo potrebna. Vterditi bi se morali prav posebno v kerščanskih dolžnostih; zakaj ti mladenci večidel pridejo v okoliščine, da imajo opraviti z mnogim denarom, blagom in zadevami, ki segajo globoko v družine, in nič ni bolj nevarno, kakor da se pogrezne eden ali drugi v kako nezvestobo, zaleze v sleparstvo, v prilastovanje tujega posestva: in nasledki — kako grozni so zanj, za družino, pa za tiste, ki mu svoje zadeve zaupajo! Ako se ti mladenci zdaj ne vterdijo v veri, v čednosti, zvestobi, — bodo pozneje po večem vse versko življenje opustili — in nesreča bo naj večja zanje same in za njih družine. Nekoliko več kerščanskega nauka in verskih vaj, nekoliko bolj pogosto prejemanje ss. zakramentov bi bilo zelo zelo potrebno in koristno za to mladino.

Navaditi se mora današnja mladina, bolj praznike posvečevati; pa ravno v tem je na več strani veliko pomanjkljivega, ko gre vse le bolj na časnost. Ravno pri rokodelski mladini so v tem velike skaze, ker nekteri mladenci so menda ob nedeljah skoro od jutra pa do 12ih v šoli, in tako tudi popoldne! Kako bojo taki zadostili svojim verskim dolžnostim? Ako niso sami tako vestni ali njih gospodarji, so najberž še celo brez sv. maše. Tako je tudi pri marsikterih mojstrib, pekih itd., ko morajo dečki to in ono delati in komaj dobé čas za eno suho sv. mašo, ali pa še ne! Taka mladina, ki se ne navadi Bogu dajati, kar je Božjega, tudi svojemu gospodarju, mojstru itd. ne bo dajala, kar je njihovega. In v kakošne nevarnosti taki zlasti dan danes lahko zajdejo, ko je po vsih krajih in kotih toliko vedril, veselíc, očesne in ušesne paše toliko gostilen in sladkarij — vse pa za denar: kje bo mladi in odrasčeni dobil denar, da postreže svojim strastim, ako se ne zná krotiti? Sam ga nima, tedaj, ako ni vterjen v veri in čednosti, iskal ga bo v denarnici, v predalih svojega gospoda, gospodarja, mojstra! Ali ni groza, kolikor se sliši že o golobradih in ne manj o bradatih izmikavcih, tatovih, sleparjih, celo roparjih.

Tedaj vsi, ki imate oblast, ki imate besedo, ki imate mladini zapovedovati: skerbite, da bo mladina v veri in čednosti dobro podučena, da praznike posvečuje itd.; potem bote imeli zveste služabnike, delavce, pomočnike v svojem poslu!

Iz Ljubljane. (Cerkvene slovesnosti.) Kakor se po ljubljanskih cerkvah patronski godovi obhajajo z veliko slovesnostjo, tako je bilo poslednjo nedeljo še posebno lepo v tem oziru v mestni fari pri sv. Jakobu. Po cerkvi so bile razstavljene imenitne tujezemske cvetice in drevesa in vsa cerkev je bila, kar se le dá, naj ličnše ozaljšana. Pa še bolj so cerkvena opravila tega dne zviševala slovesnosti. Pontifikalno mašo so imeli ob 9ih milgap. prošt dr. Anton Jarc, glavno slovesnostno pridigo pa prečast. P. J. Staré S. J. Cerkev je bila napolnovana čez dan, in še pozno v večer so ljudje hodili v zalo cerkev priporočevati se velikemu pomočniku, sv. Jakobu apostelnju, kakor tudi lurski Mariji D. v novi kapelici. Zares hvale vredni so preč. g. župnik in farani, kateri v edinosti z njim tako častitljivo povzdigujejo slavo Božjo in čiščenje svojega farnega pomočnika.

Pri sv. Florijanu so sv. Ignacija dan, 31. julija, imeli prav lepe slovesnosti. O 1/2 10ih je gosp. stolni kaplan M. Kolar pridigar v vvodu razlagal, kako je na-

stala priljubljena cerkev sv. Florijana in pojasnoval dvojno svetišče v njej, ker dvakrat na leto verniki posebej opravljajo ondi svoje pobožnosti: v praznik žalostne Matere B. in na dan sv. Florijana, ko pride celo procesija iz stoljne cerkve.

Ta dan veljá pa sv. Ignaciju, ustanovniku misijonarjev Jezusove družbe. Kakor je svoje dni Bog obudoval posebne možé zoper posebne krive nauke, tako je obudil preslavnega sv. Ignacija zoper Lutrove zmote in njegovo krivo vero. Razširjal je sam in po svojih tovarših in nastopnikih pravo omiko s tim, 1. da so učili Boga prav spoznati in častiti, 2. pobožno in pravično živeti. Mikavno je g. govornik dalje pojasnoval delo in djanje oo. jezuitov odnekaj in zdaj na Kranjskem.

Potem je prečast. g. župnik J. Rozman imel slovesno sv. mašo med azistencijo; popoldne o 1/2 6 pa je pridigal č. g. škofijski kaplan Jož. Šiška, in z litanijami ter z blagoslovom so se zveršile slovesnosti. Posebna hvala gre preč. oo. jezuitom, ki z vso gorečnostjo naše duhovstvo podpirajo v pridiganji in sicer v duhovnem pastirstvu.

Spomin na ranjcega župnika Jožefa Jeriča. (Konec.) Naj pristavimo še nekatere verstice o življenji ranjcega. Jerič je bil zvést, stanoviten in priserčen prijatelj, da malo taci, in skoro čez mero gostoljuben. S sosedi, ko je bil še na Dobovcu, so se pogosto obiskovali in bili močno zaupljivi med seboj. Ljubil je Jerič svoje nekdanje sosede in prijatelje tako, da si je skoro v dolžnost štel jih še iz Ljubljane obiskovati, kadar je mogel dobiti časa in priliko k temu. Pa tudi prijatelji, iz domače in družih škofij, so ga v Ljubljani mnogo obiskovali. In če je bil še tako obložen z delom, za prijatelja je vselej čas našel, da ga je sprejel in prijazno pogostoval, če so tudi stavci „Slovenčevi“ večkrat godernjali, ko jim je rokopisa primanjkovalo. Nikoli ni kazal nejevolje, kadar je prišel prijatelj, če je bil v še tako hudih stiskah zaradi časa.

Da je skerbno gospodaril in brez potrebe nič ni trosil, to je resnica, kajti imel je na mnoge strani obilne stroške; da pa ni bil na denar navezan, tega sem se že prepričal, ko je bil še na Dobovcu. Dajal je zraven skerbí za domače tudi obilnih milošenj za dobre namene, in rekel mi je večkrat, da denar za intencije je denar ubožnih.

Bil je Jerič v resnici pobožen in ves Bogu vdan, kar je pa v svoji ponižnosti skoro skrival. Brez opravila ni bil nikoli, tudi gredé ali na vozu ne. Veči del je o taci prilikah brevir opravljal, ki ga je veliko znal na pamet, velikrat pa rožni venec molil, — razuu kadar je govoril s svojim tovaršem.

Spal je prav malo, zlasti tista leta, ko je vredoval „Slovenca“; rekel je večkrat: „Za spanje nihče nič ne dá.“ Prav malokrat je pred polnočjo šel k počitku, večkrat pa tudi še dosti pozneje.

Kako dober je bil svojim staršem, ki jih je še kot duhoven pastir imel pri sebi, pa do bratov, sester in družih svojcev, to sami naj bolje vedó. Mati in nečak, bivši dijak, počivata na ljubljanskem pokopališču, kakor tudi on sam. Do zadnjega je imel pri sebi dve sestri, nečakinjo in dva nečaka, pridna dijaka, kar ga je mnogo stalo.

Ko je ustanovljal priljubljene znane naprave, je storil brez števila potov, — smem reči — na tisuče pisem pisal, ter pisaril večkrat po cele dni in dolgo v noč. Pravil mi je včasi, da je po 30 in več pisem na dan odpravil; kajti kakor je bil sicer počasen videti, pa je vendar silo veliko storil, kadar se je lotil.

Kadar je kaj snoval ali sicer govoril, ni bil zaigrizen v svoje misli; rad se je dal pregovoriti tudi v važnih rečéh, in zadovoljno je sprejel družih svéte ali na-

sprotne dokaze. Če je od kacega prijatelja slišal tudi kako manj prijazno besedo, ni kazal nejevolje in ne nasprotoval.

Po zunanem bil bi ga kdo sodil za mračnega in dolgočasnega gospoda; kdor je pa z njim občeval, se je kmalo prepričal, da resnica je ravno nasprotno. Ko je bil ravno umerl v Št. Vidu Koroškem, je pravil eden sosednjih gg. župnikov, da je videl enekrat prav mračnega gospoda onodod hoditi; prečest. gospod pripor pa mu je pojasnil, da je bilo ravno nasprotno in da sta oná (prijor in Jerič) o večerih po opraviilih navadno po vertu hodila in da je P. prijor prav zanimive in vedrilne pogovore imel z njim. In to je res: kdor koli je Jeriča spoznal, se je prepričal, da pod bolj vsédno in priprosto zunanostjo je drag in preblag biser skrival. — Bog mu daj večni mir!

P. n. vodstvu družbe ss. Cirila in Metoda.*) Na „Rahli migljeji za Cir. družbo“ v Danici št. 28. poslalo je vodstvo vredniku „Zg. Dan.“ obširen popravek, oziroma pojasnilo, v katerem pa v „Migljeji“ rečeno nikakor ni overženo, ter „neznani pisatelj“ zagovarja napadene 3 stavke v vsem obsegu (vsebin); zato verne p. n. vodstvu tri navedene točke v svoje opravičenje, in sicer:

1. Vodstvo dokazuje iz družbinih pravil (§. 2.) in raznih izjáv, „da ima družba versko podlago.“ Prosimo: Zakaj to dokazujete. česar nihče ni tajil? zakaj vtikujete v spis. česar ni v njem? rečeno je le, da se ni pri shodih vera povdarjala, za kar so gostilne, kjer se shodi navadno imajo, pač malo pripravne. Djanje in ravnanje se sodi.**)

Vodstvo se dalje sklicuje, „da se je cerkvenim vladikom poklonilo in priporočilo.“ Vse prav; tudi o tem nismo pisali. Sicer pa so milostljivi škofje goriške cerkvene okrajine nam svoja načela o cerkvi, narodnosti i. d. temeljito in jasno naznačili v svojem slovečem listu 26. nov. 1887. Ta list smo vsi duhovni podpisali ter nam je in mora biti merodajin; zastran Cirilove družbe nam naše škofijstvo ni nič naznačilo. Sicer je pa obče znano, da so vsi škofje slovenskih okrajin v narodnih rečeh silo previdni in zmerni. Narodna ideja je res lepa, pa tudi ni brez nevarnosti. Zato smemo pristaviti, da je dotičnim vladikom bolj pri sercu cerkvena bratovščina ss. Cirila in Metoda, katera moli za zedinjenje razkolnikov v veri, kakor pa družba, ki nima cerkvenega stališča v tem pomenu, kakor Slomšekova; vendar s tim ne bodi rečeno, da smo tej družbi nasprotni. „Pervi napad dopisnikov tedaj ni neosnovan in krivičen“; kajti drugo je, kar terdi dopisnik, drugo, kar vodstvo podtika

2. Zastran nasprotnikov verske šole prosi vodstvo: „z imeni na dan!“ Čudno, ali gre za imena in ne za stvar? Sicer je pa obče znano, da so marsikteri kolovodji „Narodove“ stranke, ki so bili ali so še (?) deloma tudi družbini „kolovodji“, odbijali prošnjo za Liechtensteinov načert, — ali ne morda zato, ker jim

*) Ko nam je bil izročen spis —a—, ki je v 28. l. našega lista, je naredil na nas ta vtis, da pisatelj hoče opomniti k previdnosti zoper kake napake, ki so se tu pa tam namerile pri vedrilih ali sploh pri shodih družbenikov sv. Cirila; ne pa da bi napadal družbo, njene pravila, ali djanja njenih vodstev. Kako nevarne so take napake za naš narod, to vsak vé, in v tem pomenu odgovarja tukaj tudi pisatelj —a—, kteremu moramo hvaležni biti, ako smo res prijatelji svojega naroda; ako namreč napake zagrinjamo, bo ljudstvu slabo vstreženo, še manj pomagano. Vr.

**) Že so nam znane tri podružnice, katere so se v svoji seji javno izrekle zoper versko šolo.

je narodnost bolj pri sercu, kakor vera? Torej ne „zgine s cela ta pod št. 2. izraženi napad“, kakor se o tem izraža vodstvo?

3. Kar zadeva nepristojnosti pri shodih in praznovanju, vodstvo stvar spet napčno zasukava, kakor bi bil pisatelj vodstvu očital, da je za tako početje vedelo ali je celo odobraval? Kje to vendar stoji, kje se to bere? Istina pa je, da so se godile neprilichnosti in so bile v spodtiko, in le to je rečeno. Pisatelj je že v lani in letos trikrat slišal o tej nedostojnosti, in zato je to iz dobrega namena javno, pa prav zmérno omenil. Da vodstvo hoče, naj to njemu naznanjamo, je pač preveč, saj nismo denuncijanti, in kar se javno greši, smé se javno zavrniti. K koncu je vodstvo zopet po svojem napčno zavilo: „ta napad vprav le samo na nas nikakor ni opravičen.“ Čisto opravičen in potreben je bil, kar pa ne velja načelniku samemu, temuč sploh predstojnikom, tudi pri podružnicah. Saj je rečeno, *videant consules!* tedaj v množnem številu.

Skorej smešno se nam pa zdi, da p. n. vodstvo svoje društvo stavi v eno versto z Dunajskim „katol. Schulverein-om“. Da je to napčno, kaže že namen in začetik Cirilove družbe. Vstanovila se je v hvalevredni namen braniti, podpirati, oživljati i. d. narodno zavednost nasproti nemškemu Schulvereinu, kateri je z vso silo širil nemško narodnost tudi po tujih krajih, in zoper laško „Pro patria“, ki je z laščino pritiskala tudi slovanske okrajine. Obe ti družbi zastopate izključljivo le narodno stališče; vera jima je malo mar. Dosleduje je, da je tudi njima nasprot osnovana Cirilova družba pred vsim hotla le narodnost podpirati in braniti. „Kathol. Schulverein“ pa edino na to dela da spodrine brezversko šolo in vpelje katoliške; o narodnosti ni govorjenja. Sicer pa odbijamo krivično očitjanje, kakor bi bili s svojim opravičenim, zmérnim in mirnim spisom hotli škodovati družbi, ali sicer dobri stvari; nasproti, hotli smo škodo odverniti ali zaprečiti. Ali mar škoduje lepemu drevesu on, ki mu kak škodljiv izrastek odreže, ali zmed cvetečega sadu kak plevel izruje? Le družba sama naj bo skerbna, da ne škoduje niti sebi niti narodu. K koncu vljudno svetujemo p. n. vodstvu, naj si dvakrat pomisli, predno napade resnične in zmerne dopise. — —a—.

Iz Dovjega. (Sv. birma in škofovo obiskovanje). — Dan pred sv. Jakobom bil je za našo faro vesel in prazničen dan. Obiskali so nas namreč naš premilostni gospod škof Jakob in so tu podelili 128 otrokom zakrament sv. birme. Sprejeli smo jih na vso moč častljivo in slovesno. Povsod ob potih in cestah, kjer so se peljali, so stali mnogi mlaji, okinčani z zastavami, pogostni strel se je mogočno razlegal med našimi gorami in o škofovem prihodu na predvečer je gorelo več kresov in svetil se je bengalični ogenj. Slavolok pred farovžem je nosil napis z letno številko v sledečih besedah:

TisVČkrat pozDravLJen preVzVIšenI PastIr oD VDanIh TI oVČIC. — Slavolok pri cerkvi pa na eni strani:

Živi se Te vesele! na drugi proti pokopališču pa: In mertvi Te že!e!

Po navadnem sprejemu in pozdravljenju v cerkvi je bila najpred škofova maša in potem očitno izpraševanje šolarjev, ki so še dovolj dobro, če tudi nekoliko boječe odgovarjali. Molitve in druge navadne oblike iz kerščanskega nauka so pa glasno, točno in s prenehlejši izgovarjali, kar je na vse pričujoče, posebno pa na premil. škofa, prav vgođen vtis napravilo.

K sv. birmi so bili le bolj majhni otroci postavljeni, ker je bila še le pred tremi leti sv. birma v naši

dolini. Vender je bila med birmanci tudi 20letna birmanka, deklica od znane gledališke Pichlerjeve družbe, ki je že tu in tam na Kranjskem predstavljala Kristusovo terpljenje. Ker je od mladega z družbo po svetu hodila, je še le pri nas priložila dobiti prejeti zakrament svetega potovanja. — Milostljivi knezoškof so o svojem odhodu nemogred obiskali tudi prijazno podružnico sv. Klemenca v Mojstrani, kakoršna čast te cerkvice že ni zadela več od njenega posvečenja pred 200 letmi. — Od nas so se milostni peljali proti Koroški Beli, kjer je bila drugi dan sv. birma, in kjer so tudi obhajali svoj 50ti god.

Iz Amerike. (*Dopis.*) Owatonna, Minn., 12. julija 1888. Precasti gospod! Šolsko leto se je končalo, in prišel sem na počitnice k čast. g. Solncu v Owatonna. Namen moj danes je, Vam v kratkih potezih poročati, kako slovesno smo praznovali dan sv. Cirila in Metoda v 11 milj oddaljeni češki podružnici sv. Trojice, v Somersetu. K tej slovesnosti pridružila se je še druga. Z mnogim trdom pripravil je namreč imenovani gosp. misijonar 47 čeških otrok za prvo sv. obhajilo. Ni čuda toraj, da je bilo vse na nogah. Zvonovi so peli in topiča sta pokala, ko se je slavnostna procesija obhajancev pomikala proti cerkvi (v bližnjem gozdiču so se bili zbrali), na čelu njim „češko podporno društvo sv. Jožefa“, v uniformi in z zastavo, katero je po sredi cerkve napravilo špalir, ter slovesnost zelo povečalo.

Ob 10ih bila je slovesna sveta maša, katero je pel Slovenec č. g. misijonar Tori in služila sta mu Slovenca č. gg. Solnce in Pavlin, kot dijakon in subdiakon. Cerkev bila je natlačena vernega ljudstva, domače pevke so prav lepo pele latinsko mašo pod vodstvom šolskih sester iz Owatonna, sploh, slovesnost tega dneva ostala bo v spominu starim in mladim.

Mašnikovo obhajilo je končano. Še enkrat se oberne č. g. Solnce do otrok in jim pojasnjuje imenitnost dneva, ko prvič pristopijo k mizi Gospodovi; razlaga jim imenitnost in vzvišenost presvetega zakramenta in jih slednjič povabi, naj s serčnim zaupanjem in gorečo ljubeznijo pristopijo k mizi Gospodovi, kateri je nekaj otroke tako ljubil in jih tudi danes kliče k sebi, da se jim sam sebe da v hrano.

Vse je bilo ginjeno in tiho po cerkvi. Z veliko pobožnostjo pristopili so na to otroci k mizi Gospodovi, da prejmo prvič kruh življenja, in žar radosti odseval jim je iz obraza. — Srečni otroci!

Po sveti maši razdelil je č. g. Solnce otrokom še krasne podobice v spomin prvega svetega obhajila, katere so jim napravile neizmerno veselje. Nato so se še Bogu zahvalili za veliko milost, katero jim je danes skazal, in razšli so se veseli in srečni. Pomniti je, da so nekteri redno prihajali k kerščanskemu nauku, ki so bili po 6, 7, 8 ameriških milj od cerkve oddaljeni.) Dan sv. Cirila in Metoda je bil praznik po celi fari.

Mi pa smo zasedli pripravljene vozove in po dveurni dolgočasni vožnji čez prerije (poljane) dospeli smo v Owatonna.

Tako so slovenski misijonarji obhajali praznik slovanskih apostolov med slovanskimi verniki v pokrajini Somersetski, države Minnesote v Ameriki, 5. julij. t. l.

J. *)

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva.

Vesoljni namen za mesec vel. serpan (avgust).

a) Glavni namen:

Eksercicije.

(Spis poterjen in blagoslovljen od sv. Očeta Leona XIII.)

Eksercicije so navadno ime za vpeljane duhovne vaje sv. Ignacija Lojoljana, ustanovnika Jezusove družbe.

„Duhovne vaje imenujemo, pravi sv. Ignacij s početka svoje knjige o eksercicijah, bodi si katero koli versto izpraševanja vesti, premišljevanja, prevdarjanja, ustmene ali notranje molitve in druga duhovna djanja. Ako se sprehajamo, hodimo ali tečemo, tedaj se telesno vadimo; duševno pa se urimo z vsem onim, kar dela dušo zmožno, da more naj prvo vse slabe navade odstraniti. a potem iskati in najti voljo božjo ter s tem svoje življenje v zveličanje svoje duše vravnati.“ Toda to vse je v cerkvi že od nekdaj v navadi; premišljevanja, molitve in izpraševanja vesti ni iznašel še le Ignacij. Toda:

Kaj so eksercicije? Kakor sedaj besedo razumemo, zaznamuje duhovne vaje sv. Ignacija. Te so prav taiste vaje našega duha, skazovanje duševnih moči v premišljevanji, molitvi, spoznavanju samega sebe i. t. d., katere je sv. Ignacij po določenem načrtu vredil in z določenimi predpisi omejil. Spopolnil jih je tedaj v umetnost v pravem pomenu besede, da toliko gotoveje dosežejo svoj namen in cilj.

Kaj je cilj eksercicij?

„Da naj se človek zatajuje,“ odgovarja sv. Ignacij, „ter svoje življenje vravnava, ne zmené se za slabo nagnjenje, ki bi najberže nanj hotelo vplivati.“ Naj preje toraj naj eksercicije dušo pripravijo in v pravi stan spravijo, odstraneč vse ovire: raztresenje, nebriznost in lenobo, zmoto in predsodek, vse slabe navade in strasti, hudobnost in gréh. Odstranite spred mojih oči hudobnost svojih misli. (Is. 1. 16.) Kadar je storjeno to, tedaj naj se sredstva poiščejo in podajo, s katerimi iščimo božjo voljo ter najdemo — spremenite se sami v prenovljenji svojega mišljenja, da izveste, kaj je dobra, dopadljiva, popolna volja Božja (Rim. 12. 2), da svoje življenje vravnamo — derži se reda in ne zaverzi ga, ohrani ga, ker tvoje življenje je red (Preg. 4. 13.), ter delujmo za zveličanje svoje duše — na potu pravice je zveličanje; vsaka zmotena pot pelje v smert. (Preg. 12. 18.) Ta sredstva pa so: spoznavajmo Boga in pa samega sebe, svojo navezanost na Vsegamogočnega, svojo pregrešnost pred Njegovim obličjem; odprimo duha in serce nadnaravni milosti, da z njeno pomočjo uk, postavo in zgled Gospodov premišljujemo ter to voljno in radi skušamo popolno spolnovati, vsaj je to v pravem pomenu besede vsa naloga našega življenja. Kristus v svoji popolnosti je vsem, ki mu sledé, postal začetnik večnega zveličanja. (Hebr. 5. 9.)

Kako pa naj se eksercicije opravljajo, da dosežejo svoj cilj?

S ponižnostjo. Spoznati in pripoznati moramo, da je Bog neomenjeni gospodar nad človekom in vsem njegovim, človek nasproti njegova stvar; ubogati toraj in pokoren mora biti, dolžan je iskati voljo božjo s terdnim sklepom, pa najdeno tudi spolnovati. V tem obstaja človekovo zveličanje.

„Dalje je za onega, ki se vdeležuje eksercicij, jako koristno, pravi sv. Ignacij, da jih prične z veliko in plemenito dušo do svojega Gospoda in Stvaritelja, podavši mu vso svojo voljo in vso svojo prostost v dar,

*) Serčna hvala in pozdrav — tudi drugim prijateljem!

da Bog naj višji nad njim in vsem, kar ima, po svoji naj sveteljši volji gospoduje. Ima li toraj kaka duša kako pregrešno nagnjenje k čemu, tedaj gre najprej, da more naš Stvarnik in Gospodar toliko gotoveje v svoji stvari delovati, da se povzdigne ter se z vso silo prizadeva priti v nasprotno stanje. Prav goreče naj moli in druge duhovne vaje opravlja, proseča Boga našega Gospoda za nasprotno stanje, ter zagotavlja mu, da ne mara niti tega niti onega želeči, temuč le pod pogojem, če Bog naj sveteljši njene želje vrejuje in njeno nagnjenje premenuje, da vse njene želje in misli vodi edino le služba, čast in slava naj sveteljšega Boga. Z močnosrčnostjo se morajo eksercicije opravljati; deržati se je treba določenega reda, vporabljevati moramo kolikor moč vestno dušne moči pri posameznih vajah, ter prav posebno ljubimo samoto. Ta pa obstaja posebno v trojnem molčanju, v molčanju našega jezika, v krotjenju zunanjih čutov, ter v zbranosti serca, ki zamuje vso razmišljenost.

Navadno, pravi sv. Ignacij, se pridobi od duhovnih vaj toliko več koristi, kolikor bolj se kdo oddalja od prijateljev in znancev in vsake zemске skerb. Iz te samote zadobimo med mnogimi drugimi tri glavne koristi: kdor se od mnogih svojih znancev in prijateljev in od mnogih svojih ne povsem dobrih opravil odtegne, da Bogu svojemu Gospodu služi ter ga hvali, si pridobi s tem prvič ne malo zasluženja pred naj Višjim. V taki samoti, v kateri človekovo mišljenje ni več mnogotero razdeljeno, ampak v kateri je vsa njegova skerb le na eno obrnjena, ta službo njegovega Stvarnika ter na prospéh njegove duše, v taki samoti more človek z veliko večjo prostostjo se posluževati svojih naravnih moči, da si išče na vso moč tega, po čemur tako zelo hrepeni; to je druga korist. Tretja hasen je ta, da postaja naša duša, kolikor bolj je osamljena in zapuščena, toliko sposobnejša, da se bliža ter pride k svojemu Stvarniku in Gospodu; in kolikor popolnejša pride k Njemu, toliko zmožnejša je, da prejema darov in milosti od božje neskončne dobrotljivosti. In sledujoč, če se s toliko skerbjo in vestnostjo opravljajo.

Kaj je sad eksercicij?

O tem čuje se le en glas. Brezštevilni grešniki jim zahvaljuje svoje rešenje. Po mnogih škofijah in po celih deželah so zopet vzbudile katoliško mišljenje, kat. gorečnost, svečeništvo spopolnile, mnoge samostane mlačnosti in propada obvarovale ter njih prostore zopet z novinci napolnile. Iz eksercicij so zajemali mučenci obojega spola, posebno na Japonskem, serčnost pravih junakov, da so trpeli naj grozovitejše muke, tudi samo smert. Neprecenljive vrednosti so eksercicije redovnikom, duhovnikom in vsem dušnim pastirjem. Glavni vzrok njih velikega vspeha je v tem, ker so djanska molitev, molitev združena z velikim lastnim trudom; ker so molitev, ki se ozira na delo, katero naj življenje po kerščansko vravná; ker nam zveličanske resnice posamezno, v pravem redu predočujejo, pojasnujejo, ter za premišljevanje pripravne delajo; ker slednjič milost božja naproti pride po resnici in razsvitljenji hrepenečemu duhu; kajti tisti, ki zašle išče ter za bežečimi teče, ravno tisti sprejema s toliko večjo ljubeznijo one, ki se mu radi in s hrepenenjem bližajo. Ni čuda tedaj, da se je knjižica o eksercicijah z neslišanimi izreki hvale in odobravanja obisipavala. Imenovali so jo do cela zlato, prečudno, božjo knjigo; popolno mojstersko delo; knjigo, ki nadomestuje vsako knjižnico; celemu svetu odpert, učen zavod kerščanske popolnosti; šola popolnega premišljevanja; za sv. pismom naj večjo knjigo. Kaj tacega in enacega se sliši iz ust sv. Karola Borom., Filipa Nerija, Tomaža Vilanovljana, ss. Terezije in Magdalene Paciške, in pred vsem sodnika sodnikov

naj višjega sodišča pri sv. Stolu, kteremu se je dala knjiga v presojo. Učenik Janez iz Avile je rekel, da so eksercicije naj zdatnejše sredstvo božji milosti za boljšanje nravnosti; kot mislec tako zelo slavljeni dominikanec Ljudovik iz Granade je imel navado reči, da ceni teologijo eksercicij višje kot ono vseh doktorjev sveta; in že sveti škof in cerkveni učenik Francišek Salezijan je terdil o ti knjižici, da je več duš rešila kot ima čerk. Tako velik je bil sad eksercicij pri njih početku, da so jih mnogi, kakor so govorili protestantje 16. veka, imeli za delo kake čudežne in čarovne moči.

Molimo toraj k Gospodu, da to čudežno in čarovno moč teh svetih vaj obnovi po vsi širini in golžini, visočini in globočini namér svojega usmiljenega Serca; prosimo ga, da vsem, ki se ta in prihodnje mesce v letu njih vdeležé, pošlje v polni meri svoj blagoslov. O da bi bili dnevi milosti duhovnom, dnevi setve in žetve; o da bi bili ob enem ti dnevi v zveličanje njim izročenih duš; o naj bodo dnevi zveličanja kristjanom vsacega stanú, spola, vsake starosti, posebno pospeševateljem Serca Jezusovega bratovščine in molitvenega apostolstva in drugih pobožnih del. in onim, katerih vpljiv je za mnoge velike važnosti. Molimo k Gospodu, da v svoji milosti pokliče mnoge, prav mnoge k eksercicijam, ter da pošlje verlih voditeljev eksercicij.

Šola molitve naj bodo eksercicije vsem, posebno udom molitvenega apostolstva; šola spoznanja in ljubezni Jezusa Kristusa za častilce njegovega Serca; naj bodo zdravilo proti zlom sedanjega časa, ki popolno v zemeljsko vtopljen pozablja na večnost, ter v svoji kratkovidnosti zgublja spred oči svoj cilj in konec; časa, pravim, ki v raztresenosti mesenega bitja več ne pozná resnega mišljenja in hrepenenja, in se jih na tisoče in tisoče bolj in bolj bliža onim trumam, ki ne vedó za razloček med desno in levo. Opustošena, opustošena je vsa dežela, ker ni ga, ki bi se briga za njo. (Jer. 11. 11.)

b) Posebni nameni:

10. *S. Lovrenc.* Da bi se združili bogatini in delali občekoristna dela kerščanskega usmiljenja. Več zasleplencev. Več zdravnikov.

11. *S. Filomena.* Odvernjenje in odstranjenje sovraštva. Dobri posli. Več lahkomišljenih.

12. *S. Klara.* Da bi visoko in nizko vspešno razumelo evangeljske svéte. Več zmešanih. Nekaj samostanskih predstojnikov.

13. *S. Janez Berhmans.* Vestno spolnovanje cerkvenih zapovedi. Več dijakov. Važne preskušnje. Društvo za mašne strežnike in mežnarje pod varstvom sv. Janeza Berhmans-a.

14. *S. Ezebij.* Odločnost v spoznavanju lastnega vérskega prepričanja. Več mlačnih. Več trgovcev.

15. *Vnebovzetje M. D.* Cesar avstrijski. Marijanske kongregacije, posebno po srednjih in visokih šolah. Prav veliko hudo bolnih.

16. *S. Hijacint.* Z molitvenim apostolstvom posebno združene redovniške družbe. Več samostanskih vstanovljenj. Nekaj zadev zaradi poklica.

17. *S. Atanazij.* Odstranjenje grešne sterpnosti proti razširjalcem zmote. Več redovniških hiš. Več novo-spreobrnjenec.

18. *S. Agapit.* Da bi se po naših deželah zaterle prostozidarske zveze, katerih namen je, uničiti vladarstva in duhovstvo. Nek dušen pastir in njegove mnoge zadeve.

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, sv. Hermagura in Fortunata, naših angeljev varhov in vseh naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Sreča pri domači živinici. — Zelo nevaren zmešan človek za naglo pomoč. — Na duhu bolan za zdravje in spreobrnjenje. — Za doželjeno poravnanje dveh težavnih zadev, če je Božja volja; po uslišanji se bode darovala ena sv. maša na čast Naši ljubi Gospej presv. Serca. — Oseba za ljubo zdravje. — Skerbna in bogajoča mati se priporoča Naši lj. Gospej, da bi zamogla plačati tukaj na tem svetu ona in njena družina dušne in telesne dolgove. — Neki ud priporoča v pobožno molitev svojo že več lét bolno ženo. — Pobožen sin prosi za en zdihljej k Mariji za-se in za svojega očeta in mater, ki sta umerla. — V veliki dušni nevarnosti prosi za pomoč že večletni ud in podpornik te bratovščine.

Iz tedenske torbice.

Naj pride za ta predalček tudi z dežele kaj. Mnogo se je že pisalo po raznih časnikih o šnopsarijih, o škodljivosti te pijače, ter o mnogih žalostnih in prežalostnih nasledkih, ki jih šnops rodi. Poznamo pa še drugo pégo, ki ne manj od žganjepitja sramoti mnoge iz moštva našega naroda; pa ne le sramoti, temveč spodjeda tudi zdravje, telesne moči, in spodbopava spoštovanje pri omikanih in snagoljubnih ljudéh.

Katera bi bila ta péga, ta gérda maróga? Ime ji je: preostudni, rujavi „čík.“ Čikali, z drugimi besedami, tabak zvečili, so njega dni, ko je bil pisalec teh verstic še otrok, le cigani in napol-cigani, katere poslednje smo po naših krajih imenovali „plasarje.“ Naše dni, kot svet napreduje na vse strani, tudi v plasarstvu, prihaja vedno bolj in bolj v šego tudi ciganski „čík.“ Čika ne le zloglasni pohajski „barába“, — to počenja pogosto tudi dninar, poljedelec, rokodelec, obertnik pri svojem opravilu; — da, celo odrasčeni mladini se je priljubila tu in tam ta nesnaga! Čika se obilno o delavnikih; čika se tudi o dnevih Gospodovih. Glej ga — tam-le človeka, krepkega, celo še čedno napravljenega. Kam gre? V cerkev k službi Božji. Reveža so ne mara po noči zobje boleli, kajti videti je, da ima zateklo, debelo lice... Kaj še! on le čika. Pred cerkvijo stoji: on čika; — k sv. maši zazvoni: on še vedno čika. Napoti se proti cerkvenemu vhodu. No; na pragu svetišča bo vender odvergel prezvéčenega rujavca? Kaj še! s čikom med zobmi gre tudi še v Božji hram! Toliko je, da tam ne posnema napihnjenega farizeja; on ne gre blizu oltarja, s „colnarjem“ ostane pod korom, ali čepi na stopnicah, ker se nekoliko boji ljudí, ne pa Boga, ter čika to nesnago naprej tudi celo še med samim sv. opravilom in med pridigo! Ako namreč stopiš po skončani Božji službi v spraznjeno cerkev, vidiš tam cele luže čikove nesnage, popljuvane po tlaku, smrad pa je taki, da ni izreči. Naj pa ne reče kdo: E, to ni mogoče; — to pripovedovanje je pretirano. Da bi bilo pač res takó! A žali, da ni pretirano; resnično je. Klobase jesti v cerkvi bi se ti čikar morda še sramoval; čikati pa se ne sramuješ, ker „pujs“ je proti tebi še „vaša gnada!“ Kjer se kaj tacega počenja, naj bi se

od merodajnih strani postopalo z vso resnobo zoper toliko nesnago in skrunjenje hiše Božje. Za čikarje je še hlev prelép prostor, koliko manj še le cerkev!

L.

Pristavek. Pravili smo že o mohamedanih, turkih, kako močno oni spoštujejo svoje tempeljne, mošeje. Da tlaka ne pomažejo in spoštovanje skazujejo, še celo obutev zunaj puščajo in nobeden si ne upa na tla pljuniti. Tudi naše katoliške cerkve so po Laškem, na Jutrovem in drugod po večem prav snažne. Pri nas po Slovenskem so zlasti v novih časih začeli napravljati prav lepe in drage tlake, da je veselo stopiti v Božjo hišo; toda zares močno žalostno je, da mnogi cerkev tako počofajo s pljunki, da se čednemu človeku stidi in gnuši. Slovenci, nikar ne plujte po Božji hiši, da ne ponavljam svaritve zoper čikanje, ki je čez vse ostudno. Izdaja se toliko za neumno gizdavost, — kupi si tudi capo, da vanjo loviš svoje žmuklje, ustno in nosno nesnago; ne pa da bi jo po cerkvi metal, svetišču nečast, sebi pa sramoto delal.

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. Razstava paramentov in opráv za ubožne cerkve v uršulinskem parlatoriju je od leta do leta lepša in bogatejša. Čuditi se je, kako morajo pridne roke v kratkem času enega leta toliko zbrati in druge toliko reči in tako umetno, pravilno in kusno izdelati. Tako lepega dela na čast Sv. Rešnjemu Telesu, naj lepši skrivnosti, dobrotljivi Zveličar ne bo pustil brez naj obilnišega plačila. Ko sem ogledal letošnjo razstavo, mislil sem si: ko bi ljudje vedeli, kako je to lepo, gotovo z najdaljših krajev, kakor na novo mašo, bi hodili ljudje to razstavo gledat. O svojem času bode „Danica,“ kakor vsako leto, prinesla natančen razkaz posameznih izdelkov in pa ktere cerkve so jih dobile. Bog plačaj tisučerno vsem, kateri so se kakor koli vdeležili prezalih in dražih izdelkov!

25letnico svojega mašništva so 1. avgusta obhajali prečast. in čč. gg.: župnik Jož. Belar; ekspozit Henr. Dejak; župnik Fr. Dolinar; župnik Jož. Gerčar; župnik Jak. Gros; ekpoz. Karol Klinar; kanonik — župnik Miroslav Križnar; kan. in sem. vodja dr. Jan. Kulavíc; duhoven v miru Jern. Zupančič. Vdeležili so se kot gimnaz. bivši sošolci p. n. gg.: mestni župan P. Grasselli; okrajni glavar Fel. Šašel; c. kr. stotnik Al. Jenčič; c. kr. okr. komisar Fr. Hinterlechner; mestni komisar Jož. Križaj.

Na Poreijunkulo je prišlo mnogo ljudstva.

Iz Iga prijazu dopis naznanja, da si je onđotni č. g. župnik Jak. Dolenec nogo ozdravil in je na svojega godú dan zopet maševal. Več prih.

Terst. Birmanje bode: 5. avgusta v Basovici, v Kontovelu in Proseku 12. avg., 8. sept. pa v Jelšani, in naslednji dan pa v Podgrajah.

Posvečeni so bili 8., 12. in 15. jul. naslednji čč. gg.: bogoslovci: Fr. Albertini. Ang. Gini. Jož. Knave, Brun. Kratzig, Fr. Stefanuti, Ant. Stemberger, in Peter Vascon.

Duhovske spremembe.

V Terzaški škofiji: Preč. g. Peter Martelanec, župnik pri Mariji D. Pomočnici v Terstu, je postal examinador prosynodalis et consiliarius consist.; — č. g. Mat. Rebolj, župnik v Truškah; — čast. gosp. Blaž Dekleva bode oskerbljeval Veramsko duhovnijo.